

Обметко О.М.,
Obmetko.nwo@ua.fm
канд. іст. наук, доцент кафедри політичних технологій
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м.Київ, Україна

РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Європейські стандарти життя передбачають здійснення управління справами на місцях спеціальними органами місцевого самоврядування, що формуються місцевими громадами. Очевидно, що існування місцевих органів, наділених реальною владою, робить можливим забезпечення такого управління, яке було б найбільш ефективним та максимально наближеним до потреб населення. Проте, законодавча база України, стосовно органів місцевого самоврядування на сьогоднішній день має величезний ряд недоліків і потребує приведення до стандартів ЄС. Це стосується Закону Про *місцеве* самоврядування в Україні № 2582-VIII від 02.10.2018 р. [1].

По-перше, відчувається незавершеність законодавчої бази, відсутність бажання влади делегувати органам місцевого самоврядування функції, які б сприяли їх ефективній праці на місцях.

По-друге, з самого початку місцеве самоврядування поставлене у залежність від існуючої чиновницької влади у областях та районах, яка гальмує будь-яке рішення у напрямку розвитку самоврядування.

По-третє, фіксовані урядом межі компетенції для самоврядних громад, ґрунтуються на застарілих правилах які вже давно не відповідали вимогам часу. Тому місцевим органам самоврядування доводиться шукати необхідні шляхи, які дозволяли б виконувати покладені на них обов'язки.

По-четверте, наявність в самоврядних установах значної кількості некомпетентних членів створює атмосферу байдужості та бездіяльності.

По-п'яте, відчувається відсутність взаємної підтримки між Органами місцевого самоврядування держави в цілому та обмін досвідом. Самоврядні органи змушені самотужки вирішували організаційні питання становлення [2].

Політика кинутих напризволяще органів місцевого самоврядування, ускладнює вище зазначені проблеми для українських регіонів, що позначається на їх позиціях відносно влади. До цього можна додати й загальноукраїнську проблему в галузі приведення законодавства до стандартів ЄС: не здійснено офіційного перекладу установчих договорів ЄС українською мовою; не вироблено єдиного державного стандарту, до якого повинно бути приведене українське законодавство, щоб відповідати нормам права ЄС, тощо.

Величезною проблемою, на сьогоднішній день, є і відсутність європейського досвіду [3]. Фінансові можливості громад обмежені, а однією теорією вдовольнитися просто неможливо.

Невдалий досвід місцевого самоврядування в Україні вже був, але його не враховують сучасні розробники українського законодавства в галузі місцевого самоврядування. Досвід земської соціально-економічної діяльності в Україні та проблеми які виникали у минулому можуть допомогти уникнути багатьох недоліків місцевого самоврядування на сучасному стані становлення українського законодавства сучасності. За своїм змістом ці актуальні питання можна розподілити на такі рубрики: 1) місцеве самоврядування: організація, склад, права і обов'язки; 2) місцеві фінанси: кошториси, розкладки, податки, нестачі; 3) компетенція органів місцевого самоврядування: утримання установ, квартирна, транспортна та ін.; 4) народна освіта [4]; 5) економічні заходи; 6) медицина і суспільне презирство; 7) судові, нотаріальні, межові та інші місцеві адміністративні і сільські установи; 8) шляхи сполучень і пошта; 9) місцева періодика та статистика; 10) страхування та інші питання.

18 березня 2017 року у газеті Верховної Ради «Голос України» опубліковано Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо добровільного приєднання територіальних громад)». Так як громади тепер у меншій мірі залежатимуть від існуючих перспективних планів, очікується, що обласні ради разом з обласними державними адміністраціями розроблятимуть більш цілісні, збалансовані перспективні плани, сформовані на основі чітких розрахунків і критеріїв формування спроможних громад. Можна сподіватися що підвищиться спроможність громад на пряму залучати іноземні інвестиції, отримувати міжнародну технічну допомогу. Важливий Закон «Про службу в органах місцевого самоврядування (№ 2489)» встановлює нові правові та організаційні засади служби в органах місцевого самоврядування як професійної та політично неупередженої діяльності на благо держави і громади, а також для гарантування реалізації громадянами України права рівного доступу до служби в органах місцевого самоврядування. Відповідно до закону, працювати в органах місцевого самоврядування не можуть особи, які не пройшли спеціальну перевірку і підпадають під дію закону «Про очищення влади».

Документом вводиться конкурсний відбір службовців місцевого самоврядування. Передбачається встановити введення 3-х категорій посад службовців місцевого самоврядування: I категорія — керуючі справами виконавчого комітету місцевих рад; II категорія — керівники структурних підрозділів апарату місцевих рад; III категорія — інші посади. При цьому службовці I категорії не мають права бути членами політичних партій. А службовці всіх категорій не можуть брати участь у передвиборній агітації, якщо тільки вони не є кандидатами в Президенти, в депутати Верховної Ради або місцевих рад.

Однією з головних проблем реформи є низький кадровий рівень. Закон містить низку положень, головними серед яких є новий поділ посад в органах місцевого самоврядування на категорії, вимог до політичної неупередженості службовців, вимоги до рівня професійної компетентності особи, яка претендує на зайняття

посади в органах місцевого самоврядування, порядок проведення конкурсу, нововведення щодо оплати праці, преміювання та заохочення працівників.

Використана література:

1. Закон Про місцеве самоврядування в Україні. URL. [https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&csrc=s&source=web&cd=l&cad=rja&uac\(=8&ved=2ahUKEwixkeGx74jhAhXqwysKHYzuC3YQFjAAcgQICRAB&urHhttps%3A%2F%2Fzakon.rada.gov.ua%2Fgo%2F280%2F97-%25D0%25B2%25D1%2580&usg=AOvVaw0u8Xloel7336uXEsppdVuI](https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&csrc=s&source=web&cd=l&cad=rja&uac(=8&ved=2ahUKEwixkeGx74jhAhXqwysKHYzuC3YQFjAAcgQICRAB&urHhttps%3A%2F%2Fzakon.rada.gov.ua%2Fgo%2F280%2F97-%25D0%25B2%25D1%2580&usg=AOvVaw0u8Xloel7336uXEsppdVuI)
2. Chaliuk Y.O., Dovhanyk N. M. Social partnership of Ukraine with EU with in European regions and cross-border clusters / Y.O. Chaliuk, N.M. Dovhanyk // Науковий вісник Полісся, 2018. № 4(16). С. 33-38.
3. Чалюк Ю. О. Особливості соціальної політики ЄС / Ю. О. Чалюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки», 2014. — Вип. 5. — Ч. 1. — С. 115–118.
4. Довганик Н.М., Чалюк Ю. О. Концепція глобальної освіти в історичній ретроспективі / Н.М. Довганик, Ю.О. Чалюк // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти, 2018. — № 1. — С. 22–29.